

BEHEERSPLAN ONROEREND ERFGOED: PASTORIE SINT-NIKLAAS EN LAURENTIUSPAROCHIE, ERPE-MERE (AAIGEM)

Naam van het onroerend erfgoed:
Pastorie Sint-Niklaas en Laurentiusparochie

Ligging:
Aaigemdorp 105
9420 Erpe-Mere (Aaigem)

Beheersplan opgemaakt door:
Tom Hansen – Sofie Baetens
Molenstraat 17
9550 Herzele

Inhoud

INLEIDING	3
1. IDENTIFICATIE	4
1.1. Eigendomsstructuur	4
1.2 Situering	5
1.3 Juridische toestand.....	5
1.3.1 Eigenaars.....	5
1.3.2 Decreet onroerend Erfgoed	5
2. HISTORISCHE NOTA.....	7
2.1 Historische kaarten & plannen	8
2.2 Historische foto's	12
3. INVENTARISATIE HUIDIGE TOESTAND.....	20
4. ERFGOEDWAARDEN	72
4.1 Historische waarde	72
4.2 Artistieke waarde	72
4.3 De pastorie als bouwkundig erfgoed.....	73
4.4 Inplanting in dorpskern Aaigem	74
5. BEHEERSVISIE EN DOELSTELLINGEN	75
5.1 Hoofddoelstellingen	75
5.2 Nevendoelstellingen	75
6. MAATREGELEN	76
6.1 Landschappelijk.....	77
6.2 Bouwkundig	77
7. OPVOLGING EN EVALUATIE	79
8. EXTRA TOEVOEGINGEN	80

INLEIDING

De voormalige pastorie met aanhorende voor- en achertuin is gelegen in de dorpskern van het landelijke Aaigem, deelgemeente van Erpe-Mere. De pastorie werd opgericht eind 18de eeuw en verder uitgebreid in de loop van de 19de eeuw. De ommuring dateert van de tweede helft van de 19de eeuw. In de loop der tijd zijn er heel wat aanpassingen gebeurd in het pand.

De pastorie is al lange tijd onbewoond. De gemeente maakte zich in 2011 op om zelf een restauratie uit te voeren en liet hiervoor plannen opmaken. De bedoeling was voornamelijk het linker bijgebouw (zie foto's) te renoveren om hier vergaderzalen in te huisvesten. Dit plan ging uiteindelijk echter niet door. In 2015 werden door de gemeente een tijd vluchtelingen gehuisvest in het pand tijdens de vluchtenlingencrisis. In het pand is ook al enige tijd geen verwarming meer.

Wisselend gebruik, de leegstand en gebrek aan verwarming maakten het onder meer mogelijk dat vocht & houtworm konden huishouden met de nodige schade tot gevolg. Het is bijgevolg noodzakelijk om het pand aan de nodige restauratiewerken te onderwerpen.

Bedoeling van de huidige eigenaars is om het pand als gezinswoning te gaan gebruiken. Met dit plan wordt het behoud van de historische elementen vooropgesteld, die tevens hedendaags wooncomfort moeten mogelijk maken.

Naast dit beheersplan is er tevens een restauratiedossier lopende. Er kan dus worden gesteld dat dit beheersplan niet allesomvattend is, daar verschillende werken deel uitmaken van het restauratiedossier (bijlage).

A. Doelstelling van het beheersplan

De nieuwe eigenaars wensen de pastorie en boomgaard te restaureren en te herstellen op een eervolle manier, hierbij rekening houdend met de erfgoedwaarde en historische context. Dit vormt ook het uitgangspunt van dit beheersplan.

B. Opbouw van het beheersplan

Het eerste hoofdstuk omvat de verduidelijking van de (juridische) omkadering van het beheersplan. In het tweede hoofdstuk wordt de historiek van de site in kaart gebracht aan de hand van archivalia, literatuur en iconografische bronnen. In het derde hoofdstuk worden de tot op heden aanwezige erfgoedwaarden beschreven en geïnventariseerd.

1. IDENTIFICATIE

NAAM: De pastorie van de Sint-Niklaas en Laurentiusparochie

ADRES: Aaigemdorp 105 9420 Aaigem (Erpe-Mere)

PROVINCIE: Oost-Vlaanderen

1.1. Eigendomsstructuur

Het betreft een pastorie met aanpalende & ommuurde achtertuin gelegen te Aaigemdorp 105 9420 Aaigem.

Afdeling	Sectie	Perceelnummer	Opp volgens kadaster(m2)	Aard Perceel
3 AFD/AAIGEM/	B	0608/00_000	5A 60CA	Pastorie
3 AFD/AAIGEM/	B	0607/00_000	19A 10CA	Tuin

Tabel 1: Kadasterinformatie

Hierbij vindt u een uittreksel van het kadasterplan (geconsulteerd op 21/11/2017).

Afbeelding 1: Uittreksel kadasterplan – Rode omlijning geeft de percelen van de pastorie en de tuin aan

1.2 Situering

De pastorie met aanpalende en ommuurde achtertuin ligt centraal in de dorpskern van het landelijke Aigem, deelgemeente van Erpe-Mere. De voorkant kijkt uit op de Sint-Niklaaskerk en de tuin loopt tot Aigemdorp nummer 68. Het geheel bevindt zich in woongebied met landelijk karakter.

1.3 Juridische toestand

1.3.1 Eigenaars

Naam: Tom & Sofie Hansen-Baetens

Adres: Molenstraat 17

9550 Herzele

1.3.2 Decreet onroerend Erfgoed

Beide of één van de percelen....

- is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Pastorie Sint-Niklaas en Laurentiusparochie*
Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. Van toepassing op perceel 0608/00_000.

Afbeelding 2: Uittreksel Beschermd monumenten

- is beschermd als **monument** *Pastorie Sint-Niklaas en Laurentiusparochie*
Deze bescherming is geldig sinds 27-01-2003. Van toepassing op perceel 0608/00_000 & 0607/00_000.

Afbeelding 3: Uittreksel beschermde monumenten

- is deel van de bescherming als **stads- of dorpsgezicht** Dorpskern Aigem
Deze bescherming is geldig sinds 21-02-1978. Van toepassing op perceel 0608/00_000 & 0607/00_000.

Afbeelding 4: Uittreksel beschermde monumenten

- is deel van het landschapsatlas **relict de “Vallei van de Molenbeek tussen Herzele en Mere”**. Deze bescherming is geldig sinds 2001 (Landschapsatlas 2001 (inventarisatie: 01-11-2000 - 28-02-2001)). Van toepassing op perceel 0608/00_000 & 0607/00_000

2. HISTORISCHE NOTA

De voormalige pastorie met aanhorende voor- en achtertuin is gelegen in de dorspkern van het landelijke Aaigem, deelgemeente van Erpe-Mere.

Deze pastorie werd opgericht in 1789 en uitgebreid in de jaren 1854-55. De pastorie van Aaigem (Erpe-Mere) kreeg zijn huidige uitzicht in 1856. De ommuring dateert uit de tweede helft van de 19de eeuw. De huidige pastorie is de laatste ontwikkelingsfase binnen de ononderbroken aanwezigheid van een 'pastoreel huis' te Aaigem sinds 1567.

De oudste vermelding van een pastorie te Aaigem dateert van 1567. Het bestond uit een huis, schuur, stal en omwalling en was gelegen aan de Kosterweg. Het patronaatsrecht over de parochie werd uitgeoefend door de abdij van Anchin (Frankrijk). Pastoor De Hert kocht op 23 juli 1665 een hofstede achter de kerk, vermoedelijk het huidige perceel. In 1699 gaf de abdij van Anchin toestemming voor de wisseling van de oude en nieuwe pastorie.

Anno 1703 kreeg het pand officieel de functie van pastorie en een nieuw gebouw werd opgetrokken in 1788-89 onder pastoor Gerard van Ieper. Daartoe schonken de tiendenheffers 2000 gulden. Met de verkoop van kuregoederen werd in 1789 een stal opgetrokken. De éénlaagse kern werd in 1854-55 uitgebreid met twee traveeën en één bouwlaag. Tijdens dezelfde campagne werden tevens de zijvleugels opgetrokken. De muren rond het perceel dateren uit 1858, 1866 en 1882.

De pastorie is al lange tijd onbewoond. De gemeente maakte zich in 2011 op om zelf een restauratie uit te voeren en liet hiervoor plannen opmaken. De bedoeling was voornamelijk het linker bijgebouw (zie foto's) te renoveren om hier vergaderzalen in te huisvesten. Dit plan ging uiteindelijk niet door. In 2015 werden door de gemeente een tijd vluchtelingen gehuisvest in het pand tijdens de vluchtelingencrisis. In het pand is ook al enige tijd geen verwarming meer.

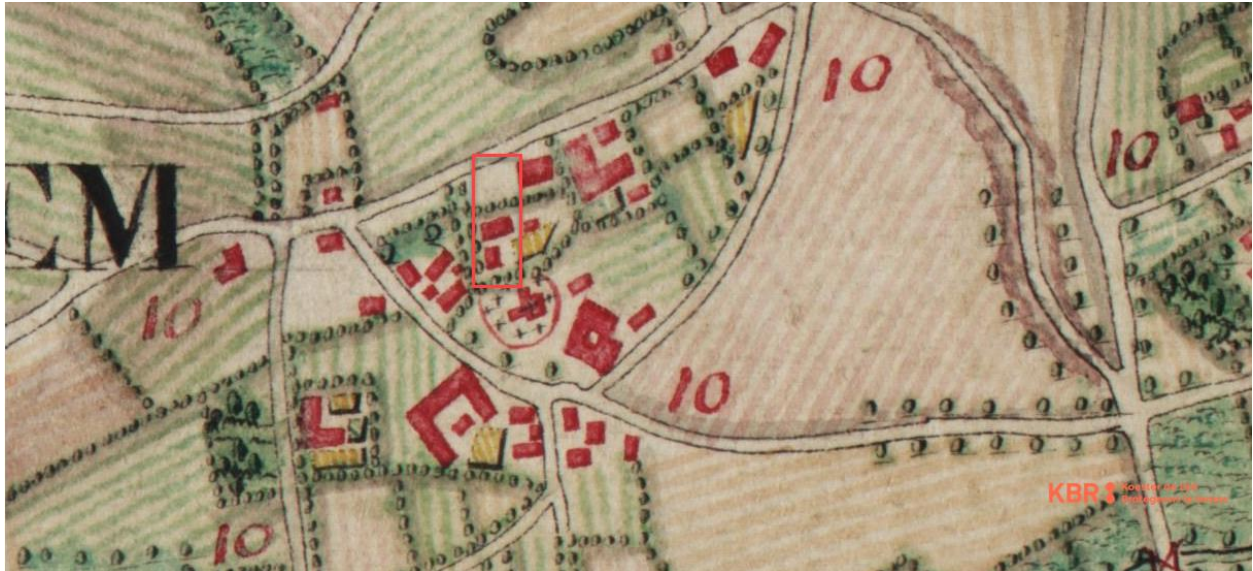
Wisselend gebruik, de leegstand en gebrek aan verwarming maakte het onder meer mogelijk dat vocht en houtworm konden huishouden met de nodige schade tot gevolg. Het is bijgevolg noodzakelijk om het pand aan de nodige restauratiewerken te onderwerpen.

In 2017 werd de pastorie door de gemeente Erpe-Mere te koop gesteld. Eind 2017 werden Tom & Sofie Hansen – Baetens de nieuwe eigenaars.

In 2019 werd een stedenbouwkundige vergunning verkregen voor het optrekken van een nieuwe bijkeuken, volgens dezelfde afmetingen en uitzicht als de oude.

2.1 Historische kaarten & plannen

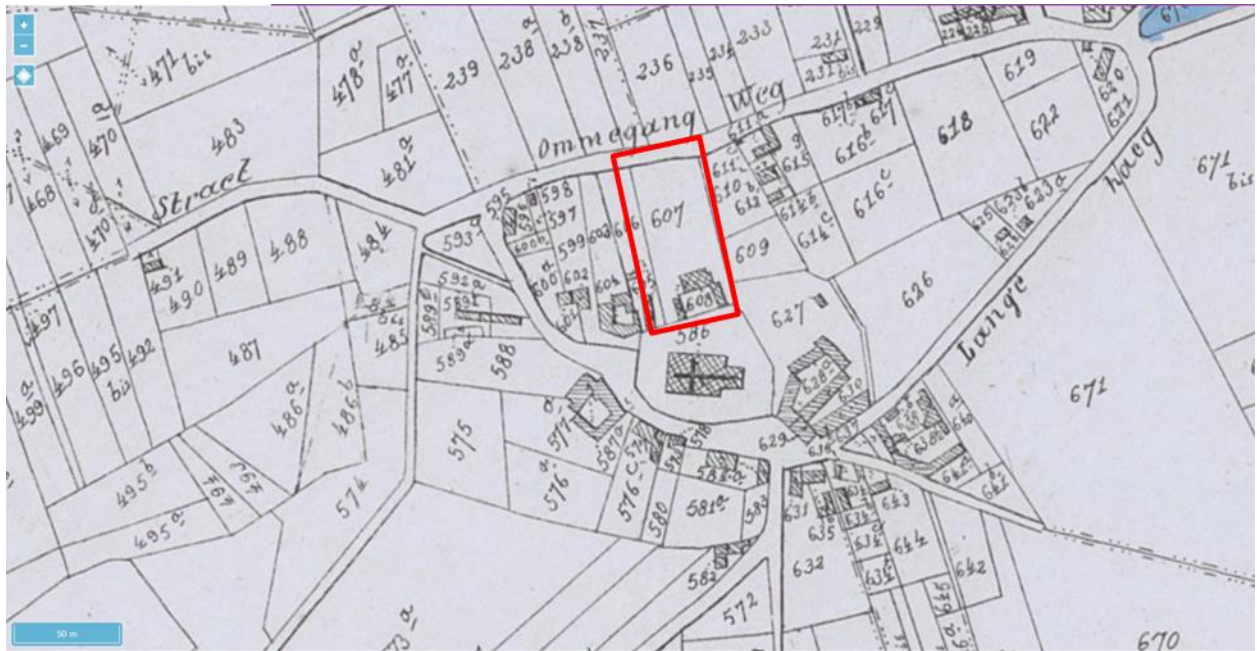
Ferrariskaart

Afbeelding 5: Ferrariskaart: Een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden daterend uit de periode 1771-1778.

Reeds op de Ferrariskaart is bebouwing te zien ten noorden van de kerk. We zien bebouwing waar momenteel het hoofdgebouw zich ongeveer situeert. Tevens lijken er zich twee bijgebouwen te bevinden, een bijgebouw links, loodrecht op het kerkplein, en een kleiner bijgebouw rechts van het centrale gebouw.

POPP

Afbeelding 6: POPP: Een niet-gebiedsdekkende kadastrale kaart door P.C. Popp uit de periode 1842-1880

Op de POPP kaart zijn de volledige volumes van de Pastorie, zoals die er vandaag nog uit ziet, zichtbaar. We zien een centraal gedeelte met zowel langs links als langs rechts bijgebouwen die loodrecht ten aanzien van het kerkplein staan. Zelfs de bijkeuken, die de connectie vormt tussen het centraal gedeelte en het rechter bijgebouw, is reeds zichtbaar op de POPP kaart.

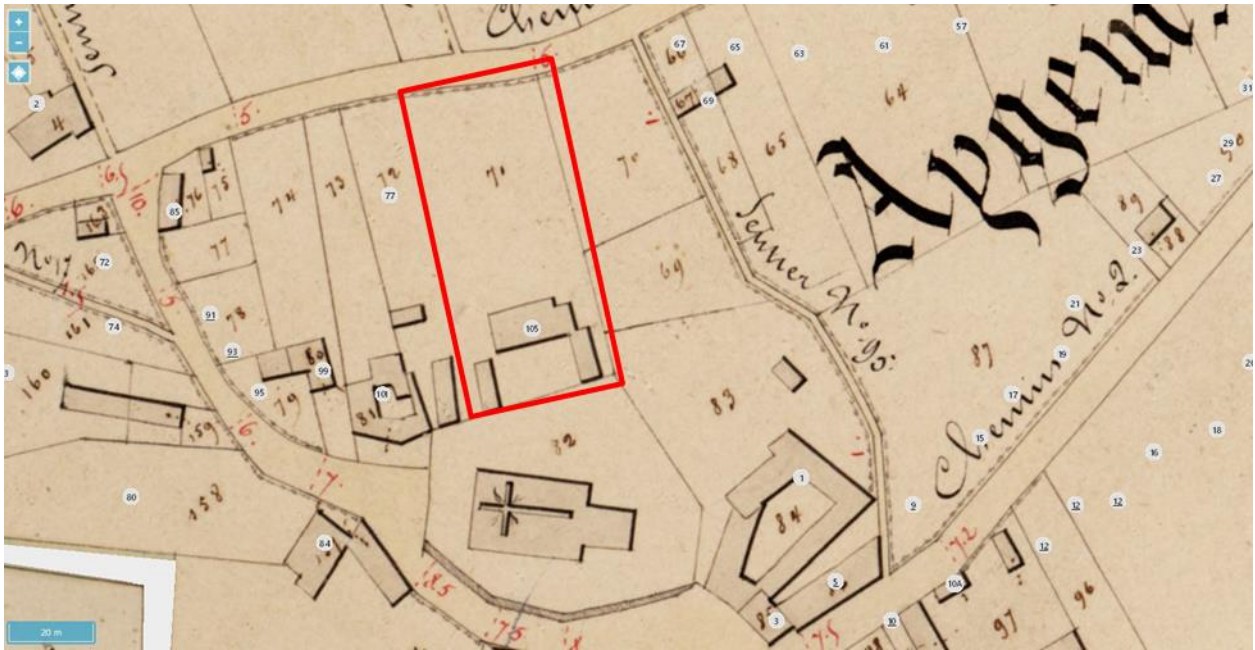
VANDERMAELEN

Afbeelding 7: Een gebiedsdekkende kaart door Philippe Vandermaelen gemaakt rond 1850 - completer dan de kaart in afbeelding 6, maar bevat minder detail

Op de gebiedsdekkende kaart door Philippe Vandermaelen vinden we ook de U-vorm die gevormd wordt door het centrale gedeelte en de twee bijgebouwen terug. Tevens lijkt er links achter het hoofdgebouw nog een uitsprong te zijn. Deze kan echter op geen enkel andere kaart worden teruggevonden en ook op het perceel zelf zijn hier geen sporen van teruggevonden.

ATLAS DER BUURTWEGEN

Afbeelding 8: Atlas der Buurtwegen: geeft per gemeente de buurtwegen en voetwegen aan. Ze werden rond het midden van de 19de eeuw aangemaakt en schetsen een goed beeld van het bebouwingspatroon uit de periode 1843-1845.

Net zoals op de POPP kaart zijn de verschillende bouwvolumes (centrale woongedeelte, twee bijgebouwen (links en rechts van het centrale woongedeelte) en de bijkeuken (connectie tussen het centrale woongedeelte en het rechterbijgebouw) zichtbaar op de atlas der buurtwegen. Dit schetst ook het volume zoals tegenwoordig aangetroffen.

2.2 Historische foto's

Afbeelding 9: Frontzicht op de pastorie - aan de wagens te zien, na-oorlogse foto

Op deze na-oorlogse foto is te zien dat het buitenschrijnwerk wit geverfd was.

De voorgevel was glad gepleisterd met 1 moluur net onder de bakgoot.

De tuinpoort bestaat uit 2 houten vleugels met hierin 2 smeedijzeren raampjes die langs de binnenzijde van de voortuin kunnen gesloten worden.

Afbeelding 10: Frontzicht op de pastorie – postkaart 1919 – vermoedelijk getrokken vanaf de kerktoeren

Op deze postkaart uit het Interbellum is te zien dat het buitenschrijnwerk wit geverfd was. De voorgevel was glad gepleisterd met 1 moluur net onder de bakgoot. We kunnen tevens opmaken dat de bijgebouwen links en rechts ook wit waren.

Afbeelding 11: Zicht op poort en voordeur pastorie - datum onbekend

Op deze foto van de van de voortuin is te zien hoe het tuinpad recht van de poort naar de voordeur loopt, met een verbreding aan de poort en aan de kant van de voordeur, zoals vandaag nog steeds het geval is. Op afbeelding 10 is ook het pad parallel aan de voorgevel te zien, zoals ook vandaag nog steeds het geval is. We zien tevens de tuinpoort met twee houten vleugels en smeedijzeren raampjes.

Afbeelding 12: Zijwaarts frontzicht op pastorie - datum onbekend

Op deze foto kan men de aanwezigheid van dakpannen op het rechter bijgebouw waarnemen als ook de tuinpoort met twee vleugels en smeedijzeren raampjes.

*Afbeelding 13: Frontzicht op het linker bijgebouw van de pastorie dat ooit dienst deed als bibliotheek
- datum onbekend*

Het bijgebouw links deed ooit dienst als bibliotheek. Het dak van het linker bijgebouw was bedekt met pannen.

Afbeelding 14: Frontzicht op de pastorie - datum onbekend

Deze afbeelding geeft nogmaals de witte gevels en witte ramen weer. Daarnaast is 1 dakvlakvenster in het dak richting de voortuin zichtbaar.

Afbeelding 15: Frontzicht op de pastorie - aan de wagen te zien, naoorlogse foto

Nog een bijkomende foto met frontzicht – geen nieuwe elementen te melden.

Afbeelding 16: Postkaart (luchtfoto) – datum onbekend

Op bovenstaande afbeelding is zichtbaar dat ook de zijgevels en bijgebouw rechts wit zijn. De structuur van de voortuin blijft consistent met eerdere foto's: een pad loodrecht van tuinmuur naar voordeur dat de voortuin in twee splitst.

3. INVENTARISATIE HUIDIGE TOESTAND

Algemene beschrijving:

Pastorie met ommuurde voortuin en overluidende poort waarvan de stijlen uitgewerkt werden als gedrongen Toascaanse pilasters. De poort zelf verdween recentelijk uit zijn hangwerk. De ommuurde achtertuin is uitermate eenvoudig, heeft een centrale aanleg en een boomgaard. De voortuin werd opnieuw aangelegd.

De pastorie werd opgevat als een dubbelhuis met zeven traveeën en twee bouwlagen onder een zadeldak met dakruiter. Het hoofdgebouw is voorzien van twee aanhangen. Beide bijgebouwen bestaan uit één laag onder een zadeldak. Het linkse deel deed dienst als bibliotheek en lokaal voor de jeugdvereniging, het rechterlokaal is momenteel een garage.

Het interieur van het hoofdvolume behield de traditionele indeling. Het gebouw heeft een typische centrale gang die het gebouw opdeelt en van voorgevel tot achtergevel loop. Deze gang geeft aan de lange zijde toegang tot verschillende vertrekken.

Het linkersalon aan de straatkant is voorzien van een segmentboogvormige schouw met stucwerk en een plafondlijst. Het aansluitende tuinvertrek herbergt een fraaie schouw met Lodewijk XVI-motieven. De marmeren mantel is 19de-eeuws. De twee salons rechts van de gang werden omgevormd tot één groot salon. In de ruimte aansluitend op de achtertuin werd authentieke schouwmantel verwijderd en vervangen in de tweede helft van de 20ste eeuw. In de ruimte aansluitend op de voortuin werd de schouw weggebroken.

De indeling van voor- en achtergevel is identiek. De achtergevel werd gekaleid. De bakstenen voorgevel werd bepleisterd. Alle muuropeningen zijn rechthoekig. De voordeur is voorzien van een arduinen omlijsting. De kroonlijst aan de voorgevel steunt op modillons en een tandlijst. Opvallend aan de achtergevel is de verschillende behandeling tussen de muurankers van de gelijkvloerse (18de eeuw) en de eerste verdieping (19de eeuw).

Binnenin op het gelijkvloers vinden we nog 2 18de-eeuwse deuren (trapdeur en deur naar rechter salon). De andere deuren werden jammer genoeg allemaal vervangen. De 19de-eeuwse trap naar de bovenverdieping vertrekt in het midden van de centrale gang en zit verscholen achter een deur. De deur bovenaan de trap is voorzien van een metalen plaat en doet dienst als veiligheidsdeur. Deze installatie werd door een priester aangebracht in de 20ste eeuw. Het systeem voor de vergrendeling hiervan is echter niet functioneel daar het niet volledig is. Een moderne trap in het washuis geeft toegang tot de bovenverdieping.

De 19de-eeuwse uitbreiding en verhoging werd consequent doorgetrokken in het interieur. De twee rechter traveeën zijn de uitbreiding. Zij herbergen een keuken en washuis. Er wordt melding gemaakt

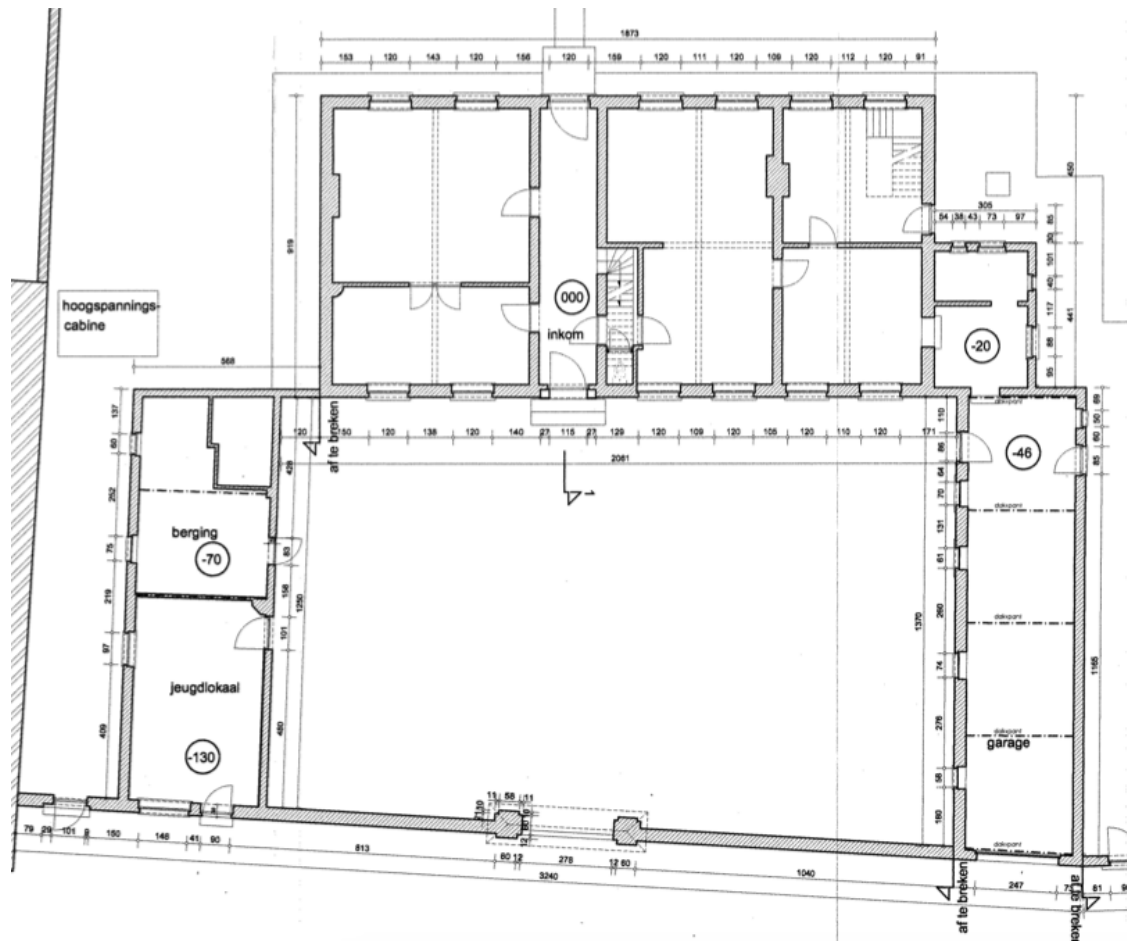
van schouwen in beide plaatsen, echter enkel in de wasplaats is deze schouw nog intact, doch zonder authentieke schoorsteenmantel. In de keuken werd geen schouw meer aangetroffen.

Ook op de eerste verdieping snijdt een T-vormige gang (19de-eeuwse verbouwing) het gebouw doormidden. Het linkergedeelte van het huis bestaat uit twee salons waarvan het tuinsalon duidelijk de Bisschopkamer is. De rijke 19de-eeuwse aankleding met figuratief stucwerk op plafonds en schouw getuigt hiervan. Er wordt melding gemaakt van een schouw met floraal stucwerk in een van de slaapkamers aan de straatzijde. Deze werd echter niet meer aangetroffen.

De dakconstructie bestaat uit vijf gebinten.

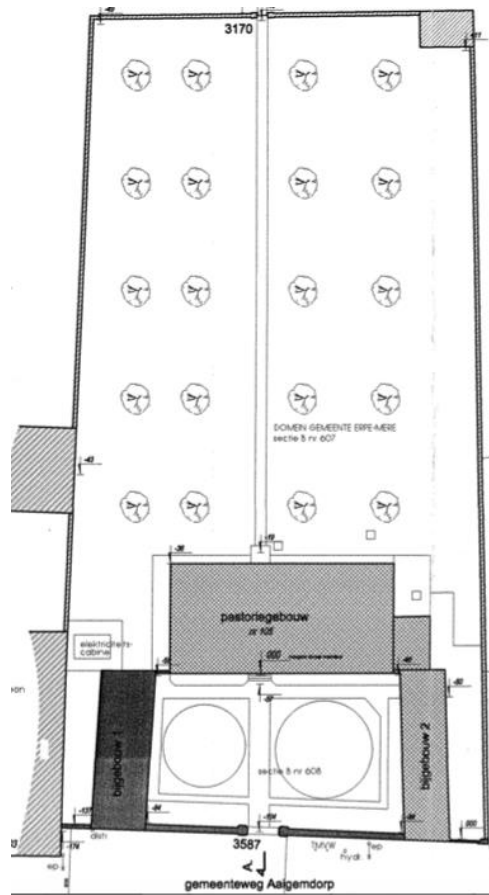
Bron: Onroerend Erfgoed, Digitaal beschermingsdossier DO002213, Aaigemdorp 1: pastorie (MERTENS J., 2003).

Huidige indeling:

Afbeelding 17: Grondplan bestaande staat – gelijkvloers (2011)

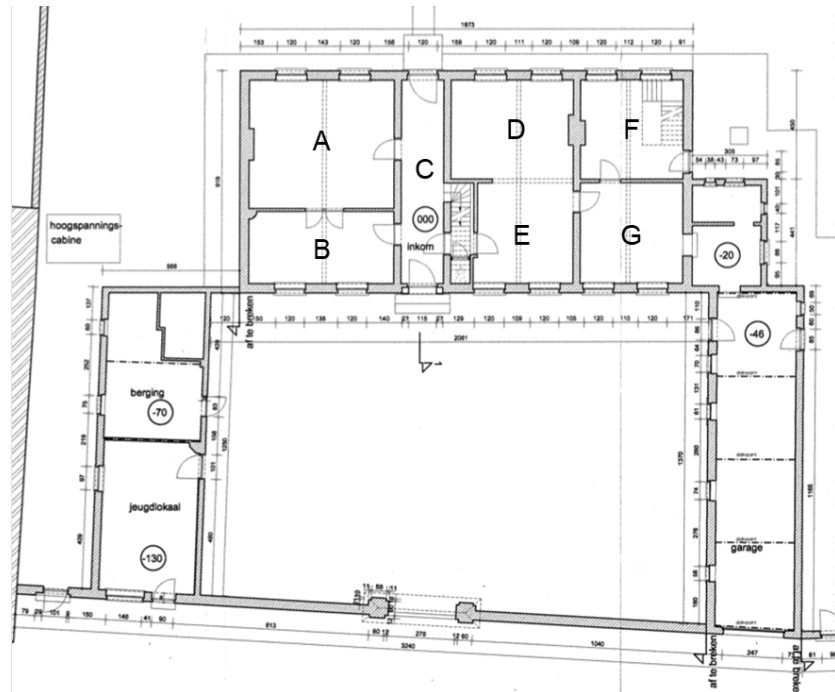

Afbeelding 20: Grondplan - inclusief tuin (2011)

Al deze grondplannen zijn opgesteld door een architect die eerder op het dossier werkte in naam van de gemeente Erpe-Mere. De boomaanplanting op afbeelding 20 weerspiegelt niet de reële toestand.

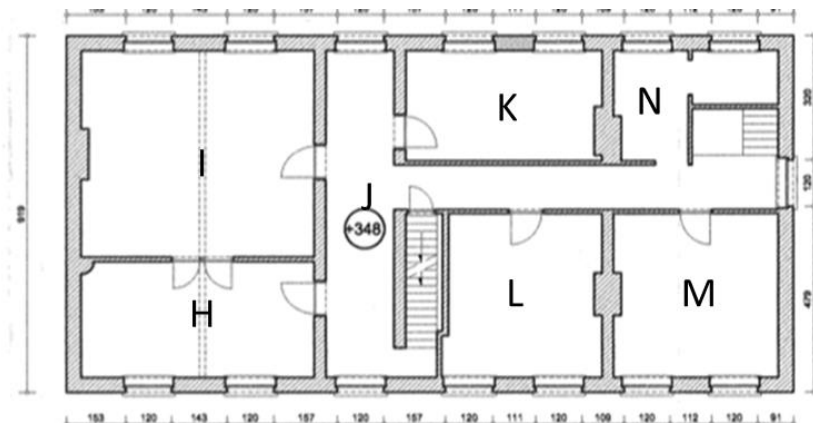
Foto's bestaande toestand: buitenkant en binnenruimtes

Aanduiding Ruimtes Gelijkvloers

Afbeelding 21: Plan gelijkvloers met letters ter indicatie waar de foto's van de binnenruimtes genomen zijn

Aanduiding Ruimtes 1^e verdiep

Afbeelding 22: Plan gelijkvloers met letters ter indicatie waar de foto's van de binnenruimtes genomen zijn

Buitenkant in beeld

Afbeelding 23: Voorkant pastorie & bijgebouwen (foto genomen vanop straat ter hoogte van de torenkant van de Sint-Niklaaskerk)

Afbeelding 24: Voorkant pastorie met niet origineel schrijnwerk. Het pleisterwerk hecht niet overal meer aan de voorgevel. (foto genomen rechts vanuit de voortuin)

Afbeelding 25: Voorgevel pastorie – links tov voordeur- de moluur niet meer in goede staat (foto genomen vanuit voortuin ter hoogte van de voorgevel links)

Afbeelding 26: Voorgevel pastorie – rechts tov van voordeur (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin ter hoogte van voordeur)

Afbeelding 27: Voorgevel pastorie – rechts tov voordeur (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin thv voordeur). Over de gevel lopen verschillende kabels voor o.a elektriciteit/telefonie/internet etc.

Afbeelding 28: Authentieke voordeur pastorie die niet het nodige onderhoud heeft gekend (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin thv voordeur) De voordeur vraagt om een dringende renovatie daar bij koud en vochtig weer deze amper nog te openen/sluiten is. De dorpel is zwaar beschadigd onder andere door het gebruik van slijpschijven.

Afbeelding 29: Rechterbijgebouw met vernieuwde ramen die niet met de nodige aandacht zijn geplaatst. Verschillende openingen zijn ook toegemetst (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin)

Afbeelding 30: Rechterbijgebouw vanuit voortuin – het witte uitzicht (kalei of verf) dat zichtbaar was op oudere foto's is over de jaren heen verdwenen (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin)

Afbeelding 31: Tuinmuur (rechts) vanuit voortuin - ook hier is het witte uitzicht over de jaren heen verdwenen (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin)

Afbeelding 32: Tuinmuur (links) en linker bijgebouw vanuit voortuin. Het witte uitzicht is nog amper aanwezig (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin)

Afbeelding 33: Linker bijgebouw vanuit voortuin -verschillende deuren zijn toegemaakt en het gebouw aan de tuinzijde staat relatief bol en heeft een scheur rechts in de bakstenen langgevel (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin)

Afbeelding 34: Linker bijgebouw vanuit voortuin – van de verbindingsmuur met het hoofdgebouw is de gevelpleister afgebladerd (foto genomen vanop centrale pad in de voortuin)

Afbeelding 35: Garagepoort in rechterbijbouw (straatzijde). Restanten rotsbepleistering op kalkbasis aanwezig terwijl links en rechts van de poort met cement rotsbepleistering was aangebracht (foto genomen vanop straat thv garage)

Afbeelding 36: Garage (rechterbijbouw) en tuinpoort (foto genomen vanop straat thv garage)

Afbeelding 37: detail gevel rechterbijgebouw & tuinmuur -, de tuinmuur rechts van de garage is in mindere staat en lijkt niet origineel te zien (zie recente baksteen) (foto genomen vanop straat thv garage)

Afbeelding 38: Linker bijgebouw met rotsbepleistering (straatzijde) (foto genomen vanop straat thv linkerzijde tuinmuur)

Afbeelding 39: Linkerbijgebouw (straatzijde) - deur richting hoogspanningscabine in de tuin, deze past niet in het authentieke karakter van de woning (foto genomen vanop straat thv linker bijgebouw)

Afbeelding 40: Achtergevel pastorie met smeedijzeren elementen zoals eerder vermeld en niet authentiek schrijnwerk (foto genomen vanop centrale pad in de achtertuin)

Afbeelding 41: Achtergevel pastorie (links) –de kalei is door de jaren heen afgebladerd en niet op regelmatige basis onderhouden (foto genomen vanop centrale pad in de achtertuin)

Afbeelding 42: Achtergevel pastorie (rechts) de onderste gevelankers liggen op de gevel terwijl deze ter hoogte van de eerste verdieping in de gevel liggen (foto genomen vanop centrale pad in de achtertuin).

Afbeelding 43: Linkerzijgevel pastorie - achtergevel linkerbijgebouw. De zijgevel is bezet met rotsbepleistering (foto genomen vanuit de achtertuin)

Afbeelding 44: Electriciteitscabine Eandis die zich in de tuin bevindt (foto genomen vanuit de achtertuin)

Afbeelding 45: Achtergevel bijkeuken - deze was met cement bezet en toonde enorm veel tekenen van vocht (foto genomen vanuit de achtertuin)

Afbeelding 46: Zijgevel rechterbijgebouw van garage & zijgevel bijkeuken met authentiek schrijnwerk - de zijgevel van de garage is niet meer authentiek en bestaat uit een meer recente baksteen (foto genomen vanuit de achtertuin)

De achtertuin is erg eenvoudig en bestaat voornamelijk uit een boomgaard met fruitbomen (appels, peren en kersen) die symmetrisch werden ingepland. Daarnaast zijn er geen specifieke bomen of struiken. De bodem is voornamelijk gras. De tuin heeft een centraal pad in betondallen dat de tuin doormidden snijdt. Dit pad ligt als een vervolg van de centrale gang van het hoofdvolume.

De achtertuin is volledig ommuurd met een bakstenen muur. Achteraan het centrale pad vindt men een tuinpoortje dat toegang geeft tot de Aaigemdorp 68 (richting St. Vincentius school en St. Vincentius rusthuis). Langs de achterzijde vindt men nog een keermuur in kasseien en een trapje om tot op straatniveau te geraken.

Afbeelding 47: <https://geo.onroerendergoed.be/> in rode omleiding de foto's op dewelke het beheersplan betrekking heeft.

Afbeelding 48: Tuin met boomgaard

Afbeelding 49: Tuin met boomgaard en centraal pad dat de tuin doorkruist van achterdeur tot helemaal achteraan in de tuin

Afbeelding 50: Tuin met boomgaard

Afbeelding 51: Achtermuur en poortje richting Aaigemdorp (straat)

Afbeelding 52: Zicht vanuit achtertuin richting pastorie

Afbeelding 53: Straatzijde achtertuin - met keerwal in kasseien, trap en tuinpoortje

Afbeelding 54: Foto genomen thv van de straatzijde achtertuin - met keerwal in kasseien, trap en tuinpootje

Binnenkant in beeld

Afbeelding 55: Gang met 2 overblijvende originele deuren: één deur richting rechterliving D en één deur richting trap (foto genomen vanuit gang C richting de achtertuin) – in de gang beneden is de originele natuurstenen vloer aanwezig en is er thv het plafond eenvoudig stucwerk aanwezig

Afbeelding 56: Achterdeur in de centrale gang beneden - het stucwerk is door het plaatsen van de deur beschadigd. (foto genomen vanuit gang C richting de achtertuin)

Afbeelding 57: deur tussen centrale gang en rechtersalon (foto genomen vanuit rechtersalon D)

Afbeelding 58: Trapdeur in centrale gang (foto genomen vanuit gang C) - op de originele deuren zijn geen specifieke elementen te bespeuren naast wat zichtbaar is op de foto's

Afbeelding 59: Authentiek trap vanuit centrale gang richting het eerste verdiep (foto genomen vanuit gang C)

Afbeelding 60: Keuken (op plafond links op de foto een restant (blok) zichtbaar van een vroegere schouw) – we troffen op vloer 2 lagen linoleum en een cementlaag aan hieronder bevonden zich cementtegels (Foto genomen vanuit ruimte G met zicht op deuren richting E & F).

Afbeelding 61: Keuken met restant van vroegere schouw (zie stucwerk/bak) (Foto genomen vanuit ruimte G richting E)

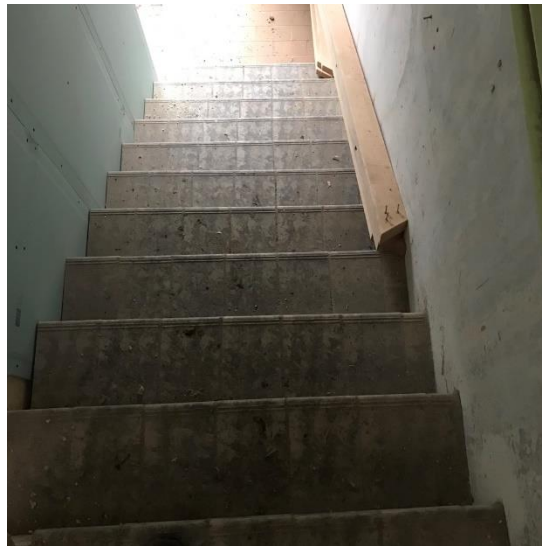
Afbeelding 62: Keuken (stucwerk thv van het plafond is beschadigd door de later geplaatste gordijnbakken) (Foto genomen vanuit G richting de berging)

Afbeelding 63: Wasplaats met later geplaatste trap en tegels(foto genomen vanuit F richting achtertuin)

Afbeelding 64: wasplaats (foto genomen vanuit F richting trap)

Afbeelding 65: Niet authentieke bijgeplaatste trap (foto genomen vanuit richting vanuit J richting F)

Afbeelding 66: wasplaats na verwijderen pleisterwerk. Hier was ooit een ruime opening (raam/deur/poort) richting de tuin (foto genomen vanuit F richting trap)

Afbeelding 67: Niet-authentieke bijgeplaatste trap (foto genomen vanuit ruimte F)

Afbeelding 68: schoorsteen rechtersalon met origineel stukwerk op bovenste gedeelte (Foto genomen vanuit rechtersalon D)

Afbeelding 69: niet authentieke mantel schoorsteen rechtersalon (foto genomen vanuit rechtersalon D)

Afbeelding 70: rechtersalon na verwijderen pleisterwerk – hier werden sporen van vroegere ramen of deuren links en rechts van de schouw aangetroffen (foto genomen vanuit D richting F)

Afbeelding 71: rechtersalon raam richting tuin - op deze foto is duidelijk hoe de later geplaatste gordijnbakken het stucwerk hebben beschadigd thv de ramen (foto genomen vanuit D richting tuin)

Afbeelding 72: rechtersalon (foto genomen vanuit D) – op basis van het stucwerk ter hoogte van het plafond rechts is het duidelijk dat ook hier ooit een schouw aanwezig was

Afbeelding 73: rechtersalon na verwijderen pleisterwerk - sporen van een vroeger raam of deur werden hier aangetroffen (foto genomen vanuit E richting G)

Afbeelding 74: rechtersalon - net zoals in de gang is eenvoudig stucwerk aanwezig (foto genomen vanuit E richting de tuin)

Afbeelding 75: rechtersalon - het stucwerk tegen de muur/ter hoogte van het plafond is beschadigd door de later geplaatste gordijnbakken (foto genomen vanuit ruimte G richting voortuin)

Afbeelding 76: In ruimte E werden onder de 2 lagen linoleum en een laag egalisé cementtegels aangetroffen. (foto genomen vanuit E)

Afbeelding 77: rechtersalon (foto genomen vanuit D richting voortuin)

Afbeelding 78: zwarte schoorsteenmantel met groene accenten in het linkersalon (foto genomen vanuit linkersalon A)

Afbeelding 79: schouw en schoorsteenmantel linkersalon - de schouw en schoorsteenmantel bevinden zich nog in goede staat (foto genomen vanuit linkersalon A)

*Afbeelding 80: plafondafwerking linkersalon – niet origineel, bestaand uit gyproc (info van stukadoor)
– werd ook rondom de gordijnbakken aangebracht (foto genomen vanuit linkersalon A)*

Afbeelding 81: plafondafwerking linkersalon verder uitgewerkt rondom de gordijnbakken – niet origineel, bestaand uit gyproc (info van stukadoor) (foto genomen vanuit linkersalon A)

Afbeelding 82: schouw en schoorsteenmantel slaapkamer M met stucwerk op plafond (foto genomen in ruimte M) - een plankvloer werd blootgelegd na het verwijderen van twee lagen linoleum - de vloer is door houtworm aangetast

Afbeelding 83: Muur in kamer 1 na verwijderen pleisterwerk - ooit was een raam aanwezig in deze ruimte ter hoogte van de rechterzijgevel (foto genomen in ruimte M)

Afbeelding 845: Schouw en schoorsteenmantel in kamer L zonder stucwerk op plafond. (foto genomen vanuit L) Ook in deze ruimte werd de plankvloer teruggevonden.

Afbeelding 85: Centrale gang ter hoogte van nieuwe trap ter hoogte van kamer M - ooit bevond de deuropening naar kamer M zich iets meer richting de zijgevel - deze is hoogstwaarschijnlijk verplaatst bij het plaatsen van de meer recente trap (foto genomen vanuit gang J)

Afbeelding 86: Verstevigde deur bovenaan trap vanuit centrale gang – deze is niet meer functionerend - ook hier werd een plankvloer, net als in ruimtes H, I, L, M, blootgelegd (Foto genomen vanuit gang J)

Afbeelding 87: plafond van de korte gang lopend van voorgevel richting achtergevel op het 1ste verdiep met stucwerk op plafond (ook hier beschadigd door de later geplaatste gordijnbakken) (genomen vanuit gang J richting de kerk)

Afbeelding 88: korte gang 1ste verdiep met stucwerk op plafond na verwijderen gordijnbakken met duidelijke schade thv het stucwerk als gevolg van deze bijgeplaatste bakken (genomen vanuit gang J richting de kerk)

Afbeelding 89: Schouw en schoorsteenmantel in grote slaapkamer met stucwerk op plafond (stucwerk beschadigd rechts van de schouw en ter hoogte van muur richting achtertuin wegens het plaatsen van gyprocplaten tegen vochtinsijpeling) - hier werd na het verwijderen van linoleum een houten plankenvloer blootgelegd die sterk aangetast was door houtworm (foto genomen vanuit I)

Afbeelding 90: ornament op plafond grote slaapkamer (foto genomen in ruimte I)

Afbeelding 91: Schouw, schoorsteenmantel & ornament in de grote slaapkamer. Het stucwerk ter hoogte van het plafond is duidelijk zichtbaar - rechts van de schouw is het stucwerk beschadigd en ontbreekt een deel in vergelijking met links van de schouw. Ook hier is de blootgelegde houten vloer zichtbaar gemaakt (foto genomen in ruimte I)

Afbeelding 92: Zolder en gebinte

Afbeelding 93: Metalen structuren verbinden de buitenmuren met het gebinte. Het houten gebinte is op deze manier cruciaal voor het samenhouden van de woning.

Afbeelding 94: Het houten gebinte is met pinnen vastgezet aan elkaar. Het kenmerkt zich tevens door een ingebeitelde nummer van 1 tem 5. Op bovenstaande foto staat een 1 aangeduid.

Afbeelding 95: Gebinte met nummering 2

Afbeelding 96: Gebinte met nummering 3 en de typische pinnen om het geheel samen te houden. Daarnaast is er een electriciteitskabel aangebracht op het gebinte.

Afbeelding 97: Deel dakgebinte met nummering 4.

Afbeelding 98: Dakgebinte met nummering 5

Afbeelding 99: Dakgebinte zolder waar soms afgeronde balken dan wel kubusvormige balken zich onder het dak bevinden.

Afbeelding 100: Zolder en gebinte. De zolder bestaat uit een houten dakgebinte en een bakstenen muurtje waar het dakgebinte verankerd is in de muren.

Afbeelding 101: Dakgebinte op zolder met houten pinnen.

Afbeelding 102: Dakgebinte

Afbeelding 103: oude klok centraal op het dak daterend van 1851

4. ERFGOEDWAARDEN

De pastorie van de Sint-Niklaas en Laurentiusparochie is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

4.1 Historische waarde

De historische waarde van de pastorie wordt gevormd door de kerkelijke verplichting aan de pastoor om na een benoeming op zijn beneficie te gaan wonen. Dat vereiste een 'pastoreel huis'. Deze verplichting werd herhaald tijdens het concilie van Trente waardoor in het begin van de 17de eeuw verschillende pastorieën werden gebouwd. Het is pas na de seculiere wet van 25 september 1769 dat de meeste pastorieën opgericht werden onder druk van de politieke overheid. De tiendenheffers werden daartoe verplicht.

Slechts weinig pastorieën van voor 1769 bleven bewaard, wat hen tot bijzondere getuigen én referentiepunten maakt voor de evolutie in de tweede helft van de 18de eeuw. De 19de-eeuwse pastorie, opgetrokken door de gemeente, is het gevolg van het Concordaat van 1801. De pastorie hoort door deze historische context samen met de kerk, gemeentehuis en dorpschool tot de historisch gegroeide dorpskern, de parochie en het collectieve geheugen van de dorpsgemeenschap.

Deze pastorie werd opgericht in 1789 en uitgebreid in de jaren 1854-55. De ommuring dateert uit 1858, 1866 en 1882. De huidige pastorie is de laatste ontwikkelingsfase binnen de ononderbroken aanwezigheid van een 'pastoreel huis' te Aaigem sinds 1567.

4.2 Artistieke waarde

De artistieke waarde van de pastorie bestaat uit het steeds zeer consequent toepassen van de meest moderne structuur, constructie, decoratie en (tuin)aanleg eigen aan de bouwperiode van het pand (van rococo tot neostijlen). De drang naar het nieuwe en moderne resulteerde niet zelden in het herinrichten van één of meerdere kamers met nieuwe vormen, materialen en stijlen.

De pastorie is representatief naar indelingen en inrichting. Op de gelijkvloerse verdieping bleven 18de-eeuwse interieurelementen in Lodewijk XVI-stijl (structuur, schouwen, binnenschrijnwerk, stucwerk) bewaard terwijl op de bovenverdieping de 19de-eeuwse elementen en structuur aanwezig bleven. Het pand is een representatief voorbeeld van evoluerende architectuur van 18de naar 19de eeuw.

Verschillende pastorieën getuigen van deze architecturale evolutie. In zowel de 18de als eerste helft van de 19de eeuw is de invloed vanuit Frankrijk op de kunst en architectuur in onze contreien zeer duidelijk. Die invloed is zeer duidelijk merkbaar in zowel de toegepaste stijlen als in de 18de-eeuwse formele tuinaanleg waarbij het huis '*entre cour et jardin*' geplaatst werd. De typologie kent een zeer specifieke evolutie van dubbelhuis naar vrij grondplan. Typisch en uniek voor de pastorie is de mogelijkheid om de bovenverdieping af te sluiten van de benedenverdieping dankzij een smeedijzeren hek of luik dat van op de verdieping kan gesloten worden.

De tuinen getuigen alle van de onverbreekelijke band tussen pastorie en tuin. De zelfvoorziening van de pastoor uitte zich in zowel een sier- als nutstuin. De aanleg is steeds zeer representatief voor de evolutie van formele naar landschappelijke tuin welke in deze periode plaatsvindt.

4.3 De pastorie als bouwkundig erfgoed

Dit is een pastorie met ommuurde voortuin en overluifelde poort waarvan de stijlen uitgewerkt werden als gedrongend Toascaanse pilasters. De poort zelf verdween recentelijk uit zijn hangwerk. De ommuurde achtertuin is uitermate eenvoudig, heeft een centraal aangelegd pad en een boomgaard. De voortuin werd opnieuw aangelegd.

De pastorie werd opgevat als een dubbelhuis met zeven traveeën en twee bouwlagen onder een zadeldak met dakruiter. Het hoofdgebouw is voorzien van twee aanhangen. Beide gebouwen bestaan uit één laag onder een zadeldak. Het linkse deel deed dienst als bibliotheek en lokaal voor de jeugdvereniging, het rechterlokaal is momenteel een garage.

Het interieur van het hoofdvolume behield de traditionele indeling. Het gebouw heeft een typische centrale gang die het gebouw opdeelt en van voorgevel tot achtergevel loopt. Deze gang geeft aan de langse zijde toegang tot verschillende vertrekken.

Het linkersalon aan de tuinkant herbergt een fraaie schouw met Lodewijk XVI-motieven. De marmeren mantel is 19de-eeuws. De twee salons rechts van de gang werden omgevormd tot één groot salon. In de ruimte aansluitend op de achtertuin werd de authentieke schouwmantel verwijderd en vervangen in de tweede helft van de 20ste eeuw. In de ruimte aansluitend op de voortuin werd de schouw weggebroken.

De indeling van voor- en achtergevel is identiek. De achtergevel werd gekaleid. De bakstenen voorgevel werd bepleisterd. Alle muuropeningen zijn rechthoekig. De voordeur is voorzien van een arduinen omlijsting. De kroonlijst aan de voorgevel steunt op modillons en een tandlijst. Opvallend aan de achtergevel is de verschillende behandeling tussen de muurankers van de gelijkvloerse (18de eeuw) en de eerste verdieping (19de eeuw).

Binnenin op het gelijkvloers vinden we nog 2 18de-eeuwse deuren (trapdeur en deur naar rechter salon). De andere deuren werden jammer genoeg allemaal vervangen. De 19de-eeuwse trap naar de

bovenverdieping vertrekt in het midden van de centrale gang en zit verscholen achter een deur (trapdeur). De deur bovenaan de trap is voorzien van een metalen plaat en doet dienst als veiligheidsdeur. Deze installatie werd door een priester aangebracht in de 20ste eeuw. Het systeem voor de vergrendeling hiervan is echter niet functioneel daar het niet volledig is. Een moderne trap in het washuis geeft toegang tot de bovenverdieping.

De 19de-eeuwse uitbreiding en verhoging werd consequent doorgetrokken in het interieur. De twee rechter traveeën zijn de uitbreiding. Zij herbergen een keuken en washuis. Er wordt melding gemaakt van schouwen in beide plaatsen, echter enkel in de wasplaats is deze schouw nog intact, doch zonder authentieke schoorsteenmantel. In de keuken werd geen schouw meer aangetroffen.

Ook op de eerste verdieping snijdt een T-vormige gang (19de-eeuwse verbouwing) het gebouw doormidden. Het linkergedeelte van het huis bestaat uit twee salons waarvan het tuinsalon duidelijk de Bisschopkamer is. De rijke 19de-eeuwse aankleding met figuratief stucwerk op plafonds en schouw getuigt hiervan. Er wordt melding gemaakt van een schouw met floraal stucwerk in een van de slaapkamers aan de straatzijde. Deze werd echter niet meer aangetroffen.

De dakconstructie bestaat uit vijf gebinten.

Bron: - Onroerend Erfgoed, Digitaal beschermingsdossier DO002213, Aaigemdorp 1: pastorie (MERTENS J., 2003).

4.4 Inplanting in dorpskern Aaigem

De ovale, gekasseide dorpskern van Aaigem wordt gedomineerd door de parochiekerk gewijd aan Sint-Niklaas en Sint-Laurentius en de tegenoverliggende pastorie. De aanwezige boerenwoningen, zoals Aaigemdorp nummer 98, en hoeve het Kloosterhof getuigen van het vroegere agrarische karakter van het dorp. Van hoeve Aaigemdorp nummer 1 is het volume van het hoevecomplex rond een vierkante binnentuin bewaard, maar werden de onderdelen deels vernieuwd.

Bron: - D'HUYVETTER C., DE LONGIE B. & EEMAN M. 1978: Aaigemdorp [online], Aaigemdorp. Datum tekst: 2016

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018: Dorpskern Aaigem [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300891> (geraadpleegd op 18 november 2018).

5. BEHEERSVISIE EN DOELSTELLINGEN

5.1 Hoofddoelstellingen

Algemeen is de hoofddoelstelling het maximaal behoud van exterieur- en interieurelementen met erfgoedwaarde en de herwaardering en herstel van deze erfgoedelementen. De pastorie van Aaigem is een beschermd monument met een historische waarde. De pastorie, zowel hoofd als bijgebouwen, en de ommuurde tuin blijven bewaard in hun geheel. Hierbij worden de exterieur- en interieurelementen met belangrijke erfgoedwaarde maximaal behouden en hersteld.

De pastorie van Aaigem heeft nog verschillende goed bewaarde elementen met erfgoedwaarde zoals de indeling van een dubbelhuis en haar grondplan, 2 oude deuren, schoorsteenmantel in de salon links van de centrale gang, schoorsteenmantel en stucwerk in de oude Bisschopskamer.

De tuin is ommuurd en omvat een traditionele boomgaard. Centraal loopt een pad in het verlengde van de achterdeur dat deze boomgaard in twee verdeelt. Ook deze boomgaard, het centrale pad (structuur, niet het materiaal) zal in standgehouden worden en wordt als dusdanig verder onderhouden (herstel, snoeiwerk, aanplanting, onkruidbestrijding, heraanleg pad,...).

Bepaalde, voornamelijk latere aanpassingen werden met minder kwaliteitsvolle materialen uitgevoerd en hebben weinig tot geen erfgoedwaarde: de keramische tegels in het washuis, de vinyl die werd aangebracht, de vernieuwde deuren, de vernieuwde trap, de inrichting van de bijkeuken, de aangepaste schoorsteenmantels.

De pastorie en de tuin worden als geheel behouden binnen het beschermd dorpszicht van het centrum van Aaigem.

Een optimale bewaring dient na de restauratiewerken gegarandeerd te worden door een doordacht beheer. Een gecontroleerd en geregeld onderhoud zal het erfgoed in de toekomst vrijwaren van mankementen en verval.

5.2 Nevendoelstellingen

De pastorie voldoet niet meer aan de huidige wooneisen en staat momenteel al enige tijd leeg en werd ook reeds enkele jaren niet meer verwarmd. Comfortabele bewoning mogelijk maken naar de huidige tijdsgeschiedenis is tevens een doelstelling in ondergeschikte orde. De pastorie zal aangepast moeten worden aan de huidige woonnormen waarbij steeds rekening wordt gehouden met de erfgoedwaarde van het gebouw.

Enkel voor het bijgebouw is nieuwbouw van toepassing. Het oorspronkelijk hoofdvolume van de pastorie kan optimaal gerestaureerd worden. Er zal daarbij rekening gehouden worden met de noodzakelijke energetische (isolatie) en sanitaire aanpassingen. Nieuwe elementen zullen uitgevoerd worden in een hedendaagse sobere en doordachte vormgeving zonder afbreuk te doen aan de erfgoedwaarden.

6. MAATREGELEN

Bij ministrieel besluit van 14 maart 2014 werd aan de gemeente Erpe-Mere een restauratiepremie toegekend voor de restauratie van de pastorie van Aaigem te Erpe-Mere op basis van een ingediend restauratiedossier. De geldigheidstermijn van deze premie verviel initieel op 21 april 2019.

Echter het dossier werd nooit aanbesteed en bijgevolg werden de vooropgestelde werken ook niet uitgevoerd.

Het dossier van de gemeente deed dienst als uitgangsbasis maar de aanvraag werd wel aangepast. Tevens is er een eerste termijnsverlenging aangevraagd en goedgekeurd. Deze inhoudelijke wijzigingen en termijnsverlenging werden goedgekeurd door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

In bijlage kan u volgende documenten terugvinden:

- Meetstaat na revisie door het Agentschap Onroerend Erfgoed
- Bestek na revisie door Agentschap Onroerend Erfgoed
- Ministrieel besluit houdende toekenning van een restauratiepremie.
- Begunstigdewijziging en verlenging geldigheidstermijn van de restauratiepremie

De werken reeds opgenomen in het bestaande restauratiedossier zullen niet opnieuw worden opgenomen in dit beheersplan.

Overzicht belangrijkste werken restauratiedossier:

HOOFGEBOUW
Interieur
Houten vloeren gelijkvloers
Exterieur
Restauratie gevels (kaleien/gladde gevelpleister)
Heropbouw bijkeuken/berging
Vernieuwen ramen (naar authentiek model)
GARAGE (rechter bijgebouw)
Vernieuwen deuren
Restauratie gevels (kalei)
LINKER BIJGEBOUW
Heropbouw/restauratie ruwbouw
TUINMUUR
Heropbouw tuinmuur (excl tuinpoort)
Kaleien

Deze lijst is niet exhaustief, voor een volledig overzicht kan u steeds de meetstaat en het bestek consulteren in bijlage.

De werken opgenomen in het beheersplan betreffen bijgevolg elementen die niet opgenomen zijn in het bestaand restauratiedossier of werken die betrekking hebben op het verdere onderhoud van de pastorie (hoofdgebouw/bijgebouwen) en boomgaard.

6.1 Landschappelijk

De landschappelijke werken hebben betrekking tot de boomgaard en beperken zich tot het onderhoud en heraanleg indien nodig van fruitbomen en het onderhoud van het gazon.

Omschrijving van de werken	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating	Forfaitair verrekend
Planten van fruitbomen		X	X	X
Snoeien van fruitbomen volgens de regels van de kunst		X	X	X
Maaien van gazon achtertuin (intensief)		X	X	X
Heraanleg centrale pad achtertuin	X		X	
Vernieuwing aanplanting voortuin		X	X	

6.2 Bouwkundig

Omschrijving van de werken	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating	Forfaitair verrekend	Opmerking
Verwijderen en vernieuwen tegels in keuken, wasplaats & leefruimte	X		X		Goedkeuring reeds bekomen
Verwijderen en vernieuwen plankenvloer 1ste verdiep (incl uitvlakken)	X				Voor goedkeuring voor te leggen
Schrijnwerk in linker bijgebouw (deuren/ramen)	X				
Plaatsen toegangspoort in tuinmuur voortuin	X		X		Volgens authentiek ontwerp op foto's
Vervangen tuinpoortje in tuinmuur achtertuin (achterkant perceel)	X				Detailtekening volgt bij aanvraag toelating
Tuinpoort naast garage	X		X		Goedkeuring reeds bekomen
Garagepoort	X		X		Ontwerp aansluitend bij toegangspoort

Onderhoud schilderwerk buitenschrijnwerk		X	X	X	Conform restauratiedossier
Bijwerken en onderhouden van schilderwerk op buitenpleisterwerk (voorgevel)		X	X	X	Schilderwerk volgens restauratiedossier
Herstel voeg- & metselwerk rechter bijgebouw	X				
Bijwerken en onderhouden van kaleiwerken (tuinmuur/zijgebouwen/achtergevel & zijgevels hoofdgebouw)		X	X		Kalei volgens restauratiedossier (kalk)
Onderhoud schilderwerk kroonlijsten		X	X		Conform restauratiedossier
Herstel bakgoot/inleggoot	X		X		
Plak & schilderwerken					
Herstellen van glad gevelpleisterwerk (voorgevel hoofdgebouw)		X	X		Uitvoering volgens restauratiedossier
Herbepleisteren binnenmuren	X		X		Goedkeuring reeds bekomen
Herstel stucwerk (plafond/schouwboezem)	X				
Herstel pleisterwerk plafond	X				
Schilderwerken binnenmuren		X			
Schilderwerken plafond		X			
Diversen					
Behandeling van een muur tegen opstijgend vocht, d.m.v. injectie (incl. het maken en dichten van boorgaten elke 100mm)	X		X		
Behandelen houtworm zolder	X		X		
Herstellen of vernieuwen van leien dak	X				
Vernieuwen dak bijgebouwen met boomse pan	X		X		

7. OPVOLGING EN EVALUATIE

Er zal voor de werken opgenomen in dit beheersplan een jaarlijkse rapportering opgemaakt worden en gepresenteerd worden aan de dienst onroerend erfgoed met detailbeschrijving van de uitgevoerde werken. Dit indien er werken worden uitgevoerd.

Voor werken zonder vrijstelling, zal voor de start ervan onroerend erfgoed geïnformeerd/geconsulteerd worden om een toelating te bekomen.

Indien er geen werken zijn uitgevoerd zal er een 5-jaarlijkse rapportering plaatsvinden.

8. EXTRA TOEVOEGINGEN

Perimeter van gebied waarvoor beheersplan wordt opgemaakt (met schaal en N-pijl)	Zie hoofdstuk 1 IDENTIFICATIE
Lijst van geplande werkzaamheden	Zie hoofdstuk 6 MAATREGELEN
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating	Zie hoofdstuk 6 MAATREGELEN
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	NVT
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	NVT
Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed	NVT
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	NVT
Lijst van cultuurgoederen	NVT
Lijst van geplande werkzaamheden aan een orgel dat dateert van na de Eerste Wereldoorlog	NVT
Bibliografie (overzicht referenties)	NVT (voetnoten)
Extra bijlage (bvb. foto's, ...)	NVT